

ଓଡ଼ିଆ କଥାକଣ୍ଠନା ପରମାରାର ବିଦ୍ୟା ଓ ବିଷ୍ଣୁତି

ଡକ୍ଟର ମନୋରଞ୍ଜନ ବିଶ୍ୱାସୀ

ଜୀବନ ଓ ଜୀଗତକୁ ଉପ୍ରେଚ୍ଛାତିତ କରିବାର
ଏକ ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି କଳା ବା ସାହିତ୍ୟ । ସାହିତ୍ୟ ଓ
ଜୀବନ ପରିଷ୍ଵର ସହ ଅତି ଗନ୍ଧିଷ୍ଠ ଭାବରେ
ସମସ୍ତାନିତି । ସାହିତ୍ୟ ସ୍ଥାନଭୂ ନୁହେଁ, ଏହା ମାନବକୃତ
ଶିଳ୍ପକର୍ମ । ମାନବର ଆମ୍ବାନୁଷ୍ଠାନ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଏକ
କଳାମୂଳକ ଅଭିବ୍ୟକ୍ତି । ମଣିଷ ଜୀବନର ସ୍ମୃତିଶାୟ
ଘଟଣାକୁ କଳାମୂଳକ ରୂପପଦ୍ଧତିର କରିଥାଏ ସାହିତ୍ୟ ।
ସାହିତ୍ୟର ବିପୁଲ ପ୍ରକାଶ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନୁଧାନ କଲେ
ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ସାହିତ୍ୟ ସମୟକୁ
ଆଧାର କରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପନେଇ ପ୍ରକାଶଲାଭ
କରିଥାଏ । ଧାରାବାହିକ ଭାବରେ ଗଢ଼ିଆସୁଥୁବା
ଭାରତାୟ ସର୍ଜନା କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକଦା କାବ୍ୟ ଥୁଲା
ପାଦପାତ୍ର ହେଲା । ଏହା ଆମିନ୍ । ବିନ୍ଦୁ ପାଦପାତ୍ରୀ

ହୋଇଥିଲା । ଏହି କାହାଶାଗୁଡ଼ିକୁ
ସାଧାରଣ ଭାବରେ କୁହାଯାଉଥିଲା
(Romance) ଗୋମାନସ ।
ଏହି ଭାବ ଗ୍ରହଣ କରି ପରାସୀ ଓ
ରକ୍ଷ ଭାଷାରେ ଉପନ୍ୟାସକୁ
‘ରୋମାନ’ (**Roman**)
ନାମରେ ନାମିତ କରାଯାଇଥିଲା ।

ଭାରତୀୟ ଭାଷାରେ
‘ଉପନ୍ୟାସ’ ଶରର ବ୍ୟୁପରିରୁ
ଜଳାସାଧ ଏହା ଦୂରତି ଶରର ସମସ୍ତିକୁ
ଦେଖି ଏହି ଶର ଦେଖି ‘ଶର’ ଏବଂ ‘ଶର’ ଦେଖି

କବିଣ୍ଠିଶ ଶତାର ପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ପ୍ଲମିଟ ଧାରାରେ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିଥିଲା । ଫଳରେ ପରବର୍ତ୍ତା ସାହିତ୍ୟର ପ୍ରାଣଶବ୍ଦନ ବାସ୍ତବଧର୍ମୀ ଓ ଜୀବନାନ୍ତରୁତ୍ତି ପୂର୍ଣ୍ଣ ହୋଇପାରିଥିଲା । ଏହା ମୁଖ୍ୟତଃ ସତ୍ୟ ଓ ଅନୁଭୂତି ଉପରେ ଆଧାରିତ ହୋଇ ଧୂଳିଧୂସରିତ ଧିତ୍ରୀ ଓ ମଣିଷକୁ ନେଇ ଗଢ଼ିଦିଠିଥିଲା । ସ୍ଵାଧାନତା ପ୍ରାସ୍ତି ପରେ ଡିଆ ଉପନ୍ୟାସର ବିକାଶ ଏକ ଭିନ୍ନ ମାର୍ଗରେ ଗତି କରିଛି । କୁମେ ପ୍ରାଚ୍ୟ-ପାଶାତ୍ୟ ଶିକ୍ଷା ଓ ଉତ୍ୟତାର ମିଳନ, ଶିଷ୍ଟର ପ୍ରସାର ଓ ବିକାଶ, ଗଣମାଧ୍ୟମର ବ୍ୟାପକ ପ୍ରସାର, ବିଜ୍ଞାନର ବିକାଶ ଓ ଗମନାଗମନର ସୁବିଧା ଯୋଗୁଁ ବିଶ୍ଵ ସଙ୍କୁଳିତ ମାନେହୋଇଛି । ଫଳଟଃ ପାରମ୍ପରିକ ମଣିଷର ସମସ୍ୟା, ଚିନ୍ତାଧାରା ଏକ ଭିନ୍ନ ରୂପ ନେଇ ବିଂଶ ଶତକର ଅଭିଭ୍ୟକ୍ତିରେ ରୂପଳାଭ କରିଛି । ଆଜି ବିଶ୍ଵର ପ୍ରତ୍ୟେକ ଦେଶରେ ଶାଶ୍ଵତଦର୍ଶନ, ମାର୍କେସ୍କ ସାମ୍ୟବାଦୀ ଭାବନା, ଦ୍ୟାମ୍ବକ ବସ୍ତୁବାଦ, ଫ୍ରେଡିଙ୍କ ସ୍ଵପ୍ନ ରହସ୍ୟର ବ୍ୟାଖ୍ୟା, ସାର୍ଜେଙ୍କ ସ୍ମିତିବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିଜୀ, କାମ୍ୟଙ୍କ ଉତ୍ତର ଭାବଧାରା, ଆବୋରି ବସିଥିଛି । ମଣିଷ ଜ୍ଞାନସି ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ତେତ୍ରମାର

କୁଳାଙ୍ଗୀ ଏକ ପରାମର୍ଶ ତୁ
ଯିରୁଚିକୁ କେନ୍ତା କରି ସୃଷ୍ଟି ନୁହେଁ ।
ତାରୀର ମଧ୍ୟଭାଗରେ ଏ ଦେଶର
ଜନେତିକ, ଅର୍ଥନୈତିକ ତଥା ଧାର୍ମିକ
ପରେ ଯୁଗାନ୍ତକାରୀ ପରିବର୍ତ୍ତନ ଘଟିଥିଲା
ଏପରି ଏକ ନୂତନ କଳାରୂପର ଜନ୍ମ
ଦେଇଥାଏ, ସଂସ୍କୃତ, ବିରିନ୍ନ ସମୟରେ
, ଧର୍ମ ତଥା ଚେତନା ଦ୍ୱାରା ପ୍ରଭାବିତ
ହୋଇଥାଏଇଅଛି । ଏହି ପରିବର୍ତ୍ତନକୁ
ଦେବୀ ଦୃଷ୍ଟିରେ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପନ୍ୟାସ
କରିଆଯିଅଛି ।
ସାହିତ୍ୟରେ ଉପନ୍ୟାସର ପକାଶ ଓ

ସାଧାନତା ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟରେ ମଣିଷ ତା' ନିଜ
ଉଚିତରେ ଏକ ଅଭୁତ ମାନସିକତାର ସମାହାର
ଦେଖିବାକୁ ପାଇଛି । ଗୋଟିଏ ଦିଗରେ ବିଶ୍ୱାସିତ
ସମନ୍ଵିତ ହେଲାବେଳେ ସେ ହେଉଛି ବିଶ୍ୱବ୍ୟକ୍ତିଦୂର
ଏକ ଅବିକ୍ଷିତ ଅଙ୍ଗ । ମୃଥବାର କୋଣ ଅନୁକୋଣରେ
ଯତିନୀୟତା ସାମାନ୍ୟରୁ ସାମାନ୍ୟତମ ଘଟଣା ତା'ର
ମାନସିକତାକୁ ପ୍ରଭାବିତ କରିଥିବା ସ୍ବାଭାବିକ । ତେଣୁ
ଏକ ଦୈତ୍ୟକ୍ଷିତିଭର ସମାହାର ହେଉଛି ସାଧାନତା
ପରବର୍ତ୍ତୀ ସମୟର ମଣିଷ । ଯାହାକୁ ବିଶ୍ୱାସନ
କରିବାକୁ ଯାଇ କବି ସାତାକାନ୍ତ ମହାପାତ୍ର କୁହାନ୍ତି-
ଦୁଇଟି ବିପରୀତଧର୍ମୀ ଅନୁଭୂତି ମୋ ତେତନାର

ପ୍ରତିଷ୍ଠା ସବୁକିଛି ଜାହିର କରିଥିଲେ ।
ଅମେ ବଜଳାରେ ହଁ ଉପନ୍ୟାସ ସୃଷ୍ଟି
ପରିବେଶ ସୃଷ୍ଟି ହୋଇଥିଲା ।
ଉପନ୍ୟାସର ଆଦ୍ୟପର୍ବକୁ ଲଖ୍ୟ କଲେ
ଉମେଶ ତତ୍ତ୍ଵ ସରକାର, ରାମଶଙ୍କର
ପାଠ୍ୟକିଳିଟି ବୈଧାଳିରେ ଏହାଓ

ମୋଳିକ ସ୍ଥିତ ରୂପେ ସବୁବେଳେ ପ୍ରତିୟମାନ
ହେଉଛି । ସେଥିରୁ ଗୋଟିଏ ହେଉଛି ସଂଯୋଗର,
ସହାନୁଭୂତିର, ବ୍ୟକ୍ତିର, ଅନୁରକ୍ତିର ଏବଂ ଅନ୍ୟଟି
ହେଉଛି ବିଯୋଗର ଅନାସଙ୍କି- ନିରଶ, ନିଶଶ୍ର, ନିରାଶ,
ନିରବତାର । ବେଳେବେଳେ ଏବଂ ବିଧ ଉଭୟ
ଥାନାକିରି ଏବାକାରରେ ଏହି ପାତରେ ଏ ଏହି

ପରିମାସକଳ ଲେଖନାରେ ଏହାର ଟି, ଫକୀରମୋହନଙ୍କ ଲେଖନାରେ ଓ ସମ୍ବନ୍ଧ ହୋଇଛି । ୧୮୭୩-୭୪ ଓଡ଼ିଆ ଉପରିମାସ ଅସମ୍ପୂର୍ଣ୍ଣ ଭାବେ 'ଶୌଦାମିନୀ' 'ଉଜ୍ଜ୍ଵଳ ମଧୁପ'ରେ ଲେଖିଥିଲା । ୧୮୮୮ରେ ଉମେଶ ଚନ୍ଦ୍ର

ଅନୁଭୂତର ଏକକାଳରେ ଏକ ସ୍ଥାନରେ ଓ ଏକ ପ୍ରକିଯାରେ ମାନସ ଗାନ୍ୟରେ ଏକାକୃତ ହୋଇଛନ୍ତି ।

ଅନୁଧାନ କଲେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ଆଜି ବିଶ୍ୱ ଏକ ସଙ୍କୁଳିତ କ୍ଷେତ୍ରରେ ପରିଶର୍ପ ହୋଇଛି । ପ୍ରସ୍ତୁତି ବିଦ୍ୟା ଜୀବନରେ ଆଣିଛି ଅଭ୍ୟନ୍ତର୍ଗୁର୍ବ ପରିବର୍ତ୍ତନ । ଫଳତଃ ଏକ ମୁକ୍ତକଳା ଭାବରେ ରୂପଲାଭ କରିଥିବା

ଉପନ୍ୟାସ ‘ପଦ୍ମମାଳ’ ପ୍ରକାଶିତ
ଏହାକୁ ଡଢ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟର ପୂର୍ଣ୍ଣାଙ୍ଗ
ବେବେ ଗ୍ରହଣ କରାଯାଇଥିଲେ ମଧ୍ୟ
ପନ୍ୟାସ ରଚନା କ୍ଷେତ୍ରରେ
ଜଙ୍କ ଉପନ୍ୟାସ ଏକ ବିରଳ ପ୍ରଭାବ
। । ଭାରତୀୟ ଉପନ୍ୟାସ ସାହିତ୍ୟ
ଫଳିତମୋହନ ଡଢ଼ିଆ ଉପନ୍ୟାସ
ଜନକିରିବା ସହ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରିଚିତି
ପାଇଥିଲେ ।

ଉପନ୍ୟାସ ଆପଣର ରୂପ ଓ ଭାବରେ ବିପୁଳ
ପରିବର୍ତ୍ତନ ଆଣିବା ସ୍ବାଭାବିକ । ବାପ୍ରବିକ ଆଜିର
ଉପନ୍ୟାସ ରୂପ ଓ ମୁଣ୍ଡରେ ବହନ କରିଛି ଅନେକ
ପରିବର୍ତ୍ତନ । ଏକ କାହାଣୀର ମାୟାକାଳ ଅପେକ୍ଷା
ଅବସ୍ଥା ଓ ପରିବେଶର ଆଧାରରେ ଏହା ବଖାଣିଛି
ଜାବନର ଅକୃତିମ ରୂପ । ପାଣ୍ଡାତ୍ୟ ମେଚାପିକ୍ସନ,
ଡଢ଼ିଆ ତେତାରେ ଚିତ୍ରୋପନ୍ୟାସ, ପ୍ରଯୋପନ୍ୟାସ,
ମୁକ୍ତୋପନ୍ୟାସ ରୂପ ନେଇ ପାଠକଙ୍କୁ ଭିନ୍ନ ଅନୁଭୂତି
ପ୍ରଦାନ କରିଛି । ଇତିହାସର ପୁନଃ ଅନ୍ଧାନ,

ପୂର୍ବବର୍ଷୀ କାଳର ଉପନ୍ୟାସ ଥୁଲା ଏକ ସ୍ଵପ୍ନ ଓ ସମ୍ବାଦନାର ସମୟରେ ଭାଗତ ସ୍ଥାନନ୍ଦା ପାଇବା ଜାରି ରହିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ଲଙ୍ଘରେ ପାଇବା ପାଇଁ ଆପ୍ରାଣ ଉଦ୍ୟମ ଜାରି ଦେଶୁ ଲଙ୍ଘରେ ଶାସନାଧାନ ଓଡ଼ିଶାର ପରିୟାକମାନେ ଉପନ୍ୟାସରେ ସ୍ଥାନ ତେଣୁ ଏହି ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଶ୍ରଦ୍ଧମି ଲଙ୍ଘରେଜାନଙ୍କ ଶାସନ, ଶିକ୍ଷା

ଉପନିବେଶବାଦ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗାରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ, ଲିଙ୍ଗଗତ ବୈଷମ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସର ଦଥା ସମଲିଙ୍ଗୀ ଜାବନଧାରଣର ଲିତିବୃତ୍ତ ଏ କଳାକୁ କରିଛି ଅଧିକ ଜାବନଧର୍ମୀ । ଓଡ଼ିଆ କଥାକଞ୍ଚନା ଆଦ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ଯେପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ପରମରାକୁ ଆଦରି ନେଇଥିଲା, ସାଂପ୍ରତିକ ପ୍ରେକ୍ଷାପଣରେ ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୁତ ପରିବର୍ତ୍ତନଶୀଳ ବିଶ୍ୱାଧାରା ସହ ଅପରିବର୍ତ୍ତତ ମୂଲ୍ୟବୋଧକୁ ନେଇ ସୁଷ୍ଠିଲାଭ କରିଛି । ସଂକ୍ଷେପରେ କହିଲେ-ଗୋଷ୍ଠୀ ଜାବନର ସ୍ଥାତ୍ମ୍ୟ ସହ

ବିଶ୍ୱଜୀବନର ଆଲେଖ୍ୟକୁ ସମନ୍ଵିତ କରି ଏହା
କାଳବକ୍ଷରେ ଆଣିଛି ଆପଣାର ଅନନ୍ୟ ସ୍ଥାନର ।
-ସ୍ବାତଙ୍କୋରର ଓଡ଼ିଆ ବିଜାଗ, ବ୍ରଦ୍ଧପୁର
ବିଶ୍ୱବିଦ୍ୟାଳୟ, ସଂପର୍କ: ୮୮୯୪୧୪୧୭୭

୨୧ୟ ମୂଳ୍ୟବୋଧ

କଥା ପ୍ରେମ, କେବଳ ପ୍ରେମ । ନିର୍ମଳ ପ୍ରେମ । ଦେଖୁବାକୁ ଗଲେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧର୍ମର ସାରକଥା ପୁଣି ସେଇ ପ୍ରେମ । ସାଇଧର୍ମ ହେଉଛି ଏହି ଭିନ୍ନ ଧର୍ମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଏକତ୍ର ଯାହା ପ୍ରକୃତ ଧର୍ମ । ଏ କଥା ଜୀବନରେ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ହେବ । ଥରେ ଆମ ଦୈନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଏ କଥାଟିକୁ ରୂପ ଦେଇ ପରିଲେ ଆମ ଜୀବନ ଧର୍ମ୍ୟ ହୋଇଯିବ । ଏବଂ ଏକ ଦିବ୍ୟସତାର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ନେଇ ସମାଜରେ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଖୋସ ଦିଆ । ସେବା ନକଳେ ଜୀବନ ବ୍ୟର୍ଥ । କେବଳ ଏଇଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଏ ମାନବ ଶରାର ପ୍ରକାନ କରାଯାଉଛି । ‘ପରୋପକାର’ ମିଦିଂ ଶରୀରମ୍-‘ଏଇ ଶରୀରକୁ ଲଗାଇ ଦୁଖ୍ୟା, ଦରିଦ୍ର, ଶୁଙ୍ଖଲିତ, ଅସହାୟ ଓ ନିରାଶ ଲୋକମାନଙ୍କର ସେବା କରିବା । ଆମ ଘରେ ଜୀବନ୍ତ ପିତାମାତା ଆମ ପାଇଁ ପରାମାତ୍ମା ଅଥବା ମୁଖ୍ୟମାନୁ ଯାତ୍ରା କରୁଥିଲୁ ଏହା କ’ଣ ବାପୁବିକ ଜାବନଧର୍ମ । ଆଜିର ସମୟକୁ ଦେଖେନ୍ତୁ ବାପାମାଆ ରୋଗଗୁ ସ୍ଵ ହୋଇଗଲେ ଆମେ ସେମାନଙ୍କ ଯତ୍ନ ଓ ସେବାକୁ ପଛକରି କିପରି ସମ୍ପତ୍ତି ଭାଗବତୀ ପାଇବା ବା ତାଙ୍କ ଗଛିତ ଧନ, ଅର୍ଥ କେଉଁଠି ରହିଛି ତାହା ଚିକିତ୍ସା ବୁଝି ଆତ୍ମସାତ୍ କରିବା ପାଇଁ ଉଦ୍ୟମ କରିଥାଉ । ଏପରି ଆମମାନଙ୍କର ଚରିତ୍ରକୁ ଶତଧିକ । ଆସନ୍ତୁ ସମାଜ ପାଇଁ ସେବା କରିବା ଏବଂ ସର୍ବପ୍ରୁଥମେ ଘରେ ଥିବା ଦେବତା ଓ ଦେବୀ ସମ ଆମ ବାପା-ମାଆଙ୍କ ସେବା ଓ ସନ୍ଧାନ କରିବା । ସେମାନଙ୍କ ଆଶାର୍ଦ୍ଦ ଆମ ଗୋଡ଼ରେ କଞ୍ଚାଟିଏ ଲଗାଇଦେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଆମର ଭନ୍ନତି ଓ ପ୍ରଗତି ମଧ୍ୟ କରିବ । -ଭାଗବତ ଗାନ୍ଧି ବଢ଼ିଦାଣ୍ଡ, ଧବଳେଶ୍ୱର ଗଢ଼ା, କଟକ, ଦୂରଭାଷା: ୯୩୮୮୦୨୮୫୫, E-mail : trinath123@gmail.com

ପଞ୍ଚତତ୍ତ୍ଵ ଓ ପଞ୍ଚ ମାନବୀୟ ମୂଳ୍ୟବୋଧ

କେବେ ନାହିଁନ ଜାବନ ବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ
ଜୀବନକୁ ଦେଖୁଲେ ଜଣାପଡ଼େ
ମାନବୀୟ ମୂଳ୍ୟବୋଧ ବା ମଣିଷପଣିଆ
ହିଁ ଉତ୍ତମ ଜାବନ ଚେତନା ଏହା ହିଁ
ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଚିର ପାଥେୟ ।
ଯାଞ୍ଚଟି ମହାନ ତତ୍ତ୍ଵ ଏ ସମଗ୍ର ସୃଷ୍ଟିର
ମୂଳଭିରି । ସେଗୁଡ଼ିକ ପଞ୍ଚପାଶ, ପଞ୍ଚ
ମହାତ୍ମା, ପଞ୍ଚକୋଷ ସଦୃଶ । ସେଗୁଡ଼ିକ
ହେଉଛି ସତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ଶାନ୍ତି, ପ୍ରେମ ଓ
ଅନ୍ଧାଂସ । ପ୍ରେମ ଏସବୁଗୁଡ଼ିକର
ଅନ୍ତଃସାର । ତୁମଠାରେ ଯଦି ପ୍ରେମ ଭାବ
ନାହିଁ ତେବେ ତାହା ମୃତ୍ୟୁ ସହ ସମାନ ।
ଏହି ପ୍ରେମ ହିଁ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ,

ରିବା ଉଚିତ । ଘୃଣାଭାବ ଦୂର
ଲାଗିପଡ଼ିବା । ନିଜର ପ୍ରକୃତି
କଲୁ ନିଯନ୍ତ୍ରଣ କରିବା
ଅହଂକାରର ବିନାଶ ହେବ ।
ରେ ଆଶା କରାଯାଉଥିବା
ମୂଲ୍ୟବୋଧର ସାରାଂଶ
କେବଳ ପୁଷ୍ଟକ ସହ ନିବିତ
ଥିଲେ ଆମେ ଶିକ୍ଷିତ ହୋଇ
ହୁଁ । ପୁଷ୍ଟକଳଙ୍ଘ ଜ୍ଞାନ ଆଜି ପାଇଁ
ପରଦିନକୁ ତାହା ବିରାଗୟୁଷ୍ଟ ।
ଏ ମିଳୁଥିବା ଜ୍ଞାନ କରିରେ

କଥା ପ୍ରେମ, କେବଳ ପ୍ରେମ । ନିର୍ମଳ ପ୍ରେମ । ଦେଖୁବାକୁ ଗଲେ ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ଧର୍ମର ସାରକଥା ପୁଣି ସେହି ପ୍ରେମ । ସାଇଧର୍ମ ହେଉଛି ଏହି ଭିନ୍ନ ଧର୍ମମାନଙ୍କ ମଧ୍ୟରେ ଥିବା ଏକତ୍ର ଯାହା ପ୍ରକୃତ ଧର୍ମ । ଏ କଥା ଜୀବନରେ ଅନୁଭବ କରିବାକୁ ହେବ । ଥରେ ଆମ ଦେବିନନ୍ଦିନ ଜୀବନରେ ଏ କଥାଟିକୁ ରୂପ ଦେଇ ପାରିଲେ ଆମ ଜୀବନ ଧନ୍ୟ ହୋଇଯିବ । ଏବଂ ଏକ ଦିବ୍ୟସରାର ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗୀ ନେଇ ସମାଜରେ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଖୋବ ଦିଅ । ସେବା ନକଲେ ଜୀବନ ବ୍ୟର୍ଥ । କେବଳ ଏଇଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଏ ମାନବ ଶରାର ପ୍ରାଦାନ କରାଯାଉଛି । ‘ପରୋପକାର ମିଦାଁ ଶରୀରମ’-ଏଇ ଶରାରକୁ ଲଗାଇ ଦୁଃଖୀ, ଦରିଦ୍ର, ଶୁଜ୍ଲିତ, ଅସହାୟ ଓ ନିରାଶ ଲୋକମାନଙ୍କର ସେବା କରିବା । ଆମ ଘରେ ଜୀବନ୍ତ ପିତାମାତା ଆମ ପାଇଁ ପାଇଁଠାରୀ ଅଧିକ ଆମେ କେବଳ

ଏକ ମାଧ୍ୟମ ହେଉଛି କଳା ବା ସାହିତ୍ୟ । ସାହିତ୍ୟ ଓ ଜୀବନ ପରିସର ସହ ଅତି ଶିଖିଷ୍ଠ ଭାବରେ ସମନ୍ଦର୍ଭାବିତ । ସାହିତ୍ୟ ସ୍ଵାଂସୁ ନୁହେଁ, ଏହା ମାନବକୃତ ଶିଖିକମ୍ପ । ମାନବର ଆମ୍ବାନୁସରାନ ପ୍ରବୃତ୍ତିର ଏକ କଳାମୂଳକ ଅଭିଭ୍ୟାସ । ମଣିଷ ଜୀବନର ସ୍ଵରଣୀୟ ଚଣଣାକୁ କଳାମୂଳକ ରୂପପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ ସାହିତ୍ୟ । ସାହିତ୍ୟର ବିପୁଳ ପ୍ରକାଶ କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଅନୁଧାନ କଲେ ଦେଖାଯାଏ ଯେ, ବିଭିନ୍ନ ସମୟରେ ସାହିତ୍ୟ ସମୟକୁ ଆଧାର କରି ଭିନ୍ନ ଭିନ୍ନ ରୂପନେଇ ପ୍ରକାଶଲାଭ କରିଥାଏ । ଧାରାବାହିକ ଭାବରେ ଗଢ଼ିଆସୁଥିବା ଭାବତୀୟ ସଙ୍କଳନ କ୍ଷେତ୍ରରେ ଏକଦା କାବ୍ୟ ଥିଲା ଭାବପ୍ରକାଶର ମୁଖ୍ୟ ଆଧାର । କିନ୍ତୁ ପରବର୍ତ୍ତୀ ପ୍ରସ୍କାପଙ୍କରେ ଆଧୁନିକ ଚେତନାର ସଂରକ୍ଷଣରେ ଆସି କଳା କ୍ଷେତ୍ରରେ କ୍ରମେ ଗଦ୍ୟ ସାହିତ୍ୟ ପ୍ରାଧାନ୍ୟ ବିପ୍ରାଦିତ କରିଥିଲା । ଗଦ୍ୟ ସାହିତ୍ୟର ବିକାଶଧାରାରେ ଏକ ନନ୍ଦାନତମ କଳାରୂପ ନେଇ ଆମ୍ବାପ୍ରକାଶ କରିଥିଲା ଉପନ୍ୟାସ । ଅବଶ୍ୟ ଏକଥା ସତ୍ୟ, ଉପନ୍ୟାସ ଏକ ଆକସ୍ମୀକ ସୃଷ୍ଟି ନୁହେଁ । ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ଅବଶ୍ୟ ବହୁ ବିଗୋଧାମ୍ବକ ମନ୍ତ୍ରବ୍ୟ ଦୃଷ୍ଟିଗୋଚର ହୋଇଥାଏ । ଅନେକ ସମାଲୋଚକ ଏହାକୁ ମଧ୍ୟବିର ଶିକ୍ଷିତ ଗୋଷ୍ଠାର ଅବଦାନ କହି, ଏହାର ସୃଷ୍ଟି ଧାରାକୁ ଅଷ୍ଟାଦଶ-ଜନବିଂଶ ଶତାବୀ ସହିତ ସମ୍ପର୍କାନ୍ତି କରିଥା'ନ୍ତି । କିନ୍ତୁ ଏ ସମ୍ପର୍କରେ ନିଃସ୍ଵଦେହରେ କୁହାଯାଇପାରେ ଯେ, ଉପନ୍ୟାସ ଭାବତୀୟ କଥାସଙ୍ଗର ଏକ ନୂତନ କଳାରୂପ । ଏହି ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ ପହଞ୍ଚିବା ଅନ୍ତରାଳରେ ପ୍ରାଚୀନ ଲୋକକାହାଣୀ, ଉଭତ କାହାଣୀ, ଆଦିବାସୀ ଗଣ; ଏପରିକି ପ୍ରାଚୀନ ସଂସ୍କୃତ ସାହିତ୍ୟର ଅବଦାନ ମଧ୍ୟ କୌଣସିମତେ ନ୍ୟୁନ ନୁହେଁ । ତେଣୁ ବିଶିଷ୍ଟ ସମାଲୋଚକ କୃଷ୍ଣଚରଣ ବେହେରା କହନ୍ତି- ଆମ ସାହିତ୍ୟରେ ଆଧୁନିକ ଯୁଗର ଆମ୍ବାପ୍ରକାଶ-ଆଧୁନିକ ସାରସ୍ଵତ ମାନସର ଭାବ-ମୂର୍ତ୍ତି ସତ୍ୟ; କିନ୍ତୁ ଏହା ଏକାବେଳେ ଓଳିଆରୁ ପଡ଼ି ଗଜା ହୋଇନାହିଁ । ଏକ ନିର୍ଦ୍ଦିଷ୍ଟ ଏତିହାସିକ କ୍ଲମରେ ଏହାର ଉନ୍ନେଷ୍ଟ ସାଧୃତ ହୋଇଛି । ଆଧୁନିକ ଯୁଗରେ ବିଧୁବନ୍ଦ ଭାବରେ ଉପନ୍ୟାସ ରଚିତ ହେବା ପୂର୍ବରୁ ଏହାର ବିଭିନ୍ନ ଲକ୍ଷଣ ଓ ଉପାଦାନ ବିଷ୍ଟପୁ; ବିପର୍ଯ୍ୟନ୍ତ ଭାବରେ ଆମ ସାହିତ୍ୟରେ ପ୍ରକାଶଲାଭ କରିଛି । କ୍ଷେତ୍ର ପ୍ରସ୍ତୁତ ନଥିଲେ ବୀଜ ଅଙ୍କୁରିତ ହୁଏନାହିଁ, କି ତେର ଧରିପାରେ ନାହିଁ ।

ପୁଣ୍ଡ କର ବଶଳ ଓ ଦେବତାପ୍ୟମ୍ୟ ଜୀବନର ଦେଶ୍ଷ ପ୍ରଦାନ କରିଥାଏ । ତା'ର ଗତିପଥ 'ନିରାହତା'ରୁ 'ଅରିଜ୍ଞତା' ଆଡ଼କୁ ଗତି କରିଥାଏ ଏବଂ ଉପନ୍ୟାସର କଲେବର ମଧ୍ୟରେ ଜୀବନର ବ୍ୟାପ୍ତି ଓ ବୈଚିତ୍ର୍ୟ ଉପସ୍ଥାପନା କଲାବେଳେ, ଏକ ଜୀବନବାଦୀ ଦୃଷ୍ଟିକୋଣରୁ ଚରିତ୍ର, ଘରଶା ତଥା କଥାନକ ମାଧ୍ୟମରେ ଉପସ୍ଥାପିତ କରିବା ନିମ୍ନେ ଚେଷ୍ଟା କରିଥାଏ । ତେଣୁ ଜୀବନକୁ ରୂପାଯିତ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ଉପନ୍ୟାସ ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ ବାଣ୍ଶବବାଦୀ ରୂପନେଇ ଦେଖାଦେବା ଅସ୍ମାତାବିକ ନାହୁଁ ।

ବସୁତଃ ଉପନ୍ୟାସ ଆମ ସାହିତ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଏକ ଅର୍ବାଚାନ ଅତିଥି । ଏହି ଅତିଥି ଅର୍ବାଚାନ ହେଲେ ହେଁ, ସାହିତ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଏହାର ଓଜନ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଳାପୁଣ୍ଡିକୁ ଯେ ନିଷ୍ଠତ କରିଦେଇଛି, ଏଥରେ ସନ୍ଦେହ ନାହୁଁ ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଉପନ୍ୟାସ କଥା ଆଲୋଚନା କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଆମକୁ, କଥାସ୍ଵକଳନ ପରମର ପ୍ରାଚ୍ୟ ପୁଷ୍ଟତୂମିକୁ ଅନୁଧାନ କରିବା ଏକାନ୍ତ ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରାଚ୍ୟ ପରମର ଆମକୁ ପ୍ରଦାନ କରିଛି ଅପରାଧ ସମ୍ବଦ୍ଧ । ଅଳିଖଣ୍ଡ, ଅପରାଧକ୍ଷେତ୍ର ଏବଂ ବ୍ୟକ୍ତିଗତ ଏହି ମାତ୍ର ଧର୍ମ ଓ ରୂପ ଏହିରେ

ବେ ଗୁହଣ କାର୍ଯ୍ୟାଳ୍ୟରେ ମଧ୍ୟ ପନ୍ୟାସ ରଚନା କ୍ଷେତ୍ରରେ କଞ୍ଜ ଉପନ୍ୟାସ ଏକ ବିରଳ ପ୍ରଭାବ । । ଭାରତୀୟ ଉପନ୍ୟାସ ସାହିତ୍ୟ ଫଳୀରୋହନ ଓଡ଼ିଆ ଉପନ୍ୟାସ ଦ୍ଵାରା କରିବା ସହ ଏକ ସ୍ଵତନ୍ତ୍ର ପରିଚିତି ପାରିଥିଲେ ।

। ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ଉପନ୍ୟାସ ଯୁଲା ଏକ ସ୍ଵପ୍ନ ଓ ସମାବନାର ସମୟରେ ଭାରତ ସ୍ଥାନରେ ପାଇବା ଜାରି ରହିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ଇଂରେଜ ପାଇବା ପାଇଁ ଆପ୍ରାଣ ଉଦ୍ୟମ ଜାରି ଦେଶୁ ଇଂରେଜ ଶାସନଧୀନ ଓଡ଼ିଶାର ଉପନ୍ୟାସିକମାନେ ଉପନ୍ୟାସରେ ସ୍ଥାନ ତେଣୁ ଏହି ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ ଜ୍ଞାନୀୟ ଇଂରେଜମାନଙ୍କ ଶାସନ, ଶିକ୍ଷା ଆ ସଂସ୍କୃତିକୁ ନେଇ ଗଢ଼ିଭିତ୍ତିଥିଲା । ମୁଗ୍ନୀୟ ସାହିତ୍ୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ଧର୍ମଶ୍ରୀୟ ୩ ପରିବ୍ରଷ୍ଟ । ଏ ମୁଗ୍ନ କହନାପ୍ରବାସୀ ତେଣୁ ଏହି କିମ୍ବା କିମ୍ବା କିମ୍ବା

ରୂପ ପ୍ରଦାନ କରିବା ସହ, ମାନବାୟ କଷାଯାର
ସହାୟତାରେ ସବୁ କଳାକ୍ଷେତ୍ରର ଆଧ୍ୟବିଦ୍ୟରେ
ଅବସ୍ଥାପିତ ହୋଇଥାଏ । ତେଣୁ କଥାସ୍ଵଜନ ପରମଗାର
ଏକ ସ୍ଥାଭାବିକ କ୍ଲମ ପରିଶର୍ତ୍ତ ନୁହେଁ । ପାରମାରିକ
କଥାସ୍ଵଜନ ଧାରା ଏହାର ପୃଷ୍ଠାଭୂମି ପ୍ରସ୍ତୁତ କରିଅଛି
ନିଶ୍ଚିଯ, କିନ୍ତୁ ଆଖ୍ୟାନ ଭାଗର ବାଦଦେଲେ ପ୍ରାଚୀନ
କଥା ଏବଂ ଉପନ୍ୟାସ ସମ୍ବନ୍ଧ ଅତିକାଶ ।

ଜୀବନକୁ ରୂପାଯିତ କରିବାର ପ୍ରୟାସ ଉପନ୍ୟାସ
ସାହିତ୍ୟରେ ଏକ ବାଣ୍ଶବବାଦୀ ରୂପନେଇ
ଦେଖାଦେବା ଅସ୍ମାଭାବିକ ନୁହେଁ ।

ବସ୍ତୁତଃ ଉପନ୍ୟାସ ଆମ ସାହିତ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଏକ
ଅର୍ବାଗାନ ଅତିଥି । ଏହି ଅତିଥି ଅର୍ବାଗାନ ହେଲେ ହେଁ,
ସାହିତ୍ୟ ରାଜ୍ୟରେ ଏହାର ଓଜଳ୍ୟ ଅନ୍ୟାନ୍ୟ କଳାସ୍ଥଳୀ
ଯେ ନିଷ୍ଠାର କରିଦେଇଛି, ଏଥରେ ସଦେହ ନାହିଁ ।

ଓଡ଼ିଆ ସାହିତ୍ୟରେ ଉପନ୍ୟାସ କଥା ଆଲୋଚନା
କରିବା ପୂର୍ବରୁ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଆମକୁ, କଥାସ୍ଵଜନ
ପରମାର୍ଗ ପ୍ରାଚ୍ୟ ପୃଷ୍ଠଭୂମିକୁ ଅନୁଧାନ କରିବା ଏକାଟ
ଆବଶ୍ୟକ । ଏହି ପ୍ରାଚ୍ୟ ପରମାର୍ଗ ଆମକୁ ପ୍ରଦାନ
କରିଛି ଅପରାପ ସମ୍ପଦ । ଅଳିଖଣ୍ଡ, ଅପୁରୁଷେଯ
ମହାକବିତାରେ ଏହି ଆମ ପଥ ପର୍ବତ ପରିବର୍ତ୍ତନ

ପୂର୍ବବର୍ତ୍ତୀ କାଳର ଉପନ୍ୟାସ
ଯୁଲା ଏକ ସ୍ଵପ୍ନ ଓ ସମାବନାର
ସମୟରେ ଭାରତ ସ୍ଥାନନ୍ଦତା ପାଇବା
ଜାଗାର ରହିଥିଲା । ଓଡ଼ିଶା ମଧ୍ୟ ଲଙ୍ଘରେ
ପାଇବା ପାଇଁ ଆପ୍ରାଣ ଉଦ୍ୟମ ଜାଗି
ଦେଶୁ ଲଙ୍ଘରେ ଶାସନଧାନ ଓଡ଼ିଶାର
ଅନ୍ୟାୟକମାନେ ଉପନ୍ୟାସରେ ମୁାନ
ଦେଶୁ ଏହି ସମୟରେ ଓଡ଼ିଆ
ଷ୍ଟର୍ତ୍ତମୀ ଲଙ୍ଘରେଜମାନଙ୍କ ଶାସନ, ଶିକ୍ଷା
ଆ ସଂସ୍କୃତକୁ ନେଇ ଗଢ଼ିଭିତ୍ତିଥିଲା ।
ଯୁଗୀଯ ସାହିତ୍ୟ ମୁଖ୍ୟତଃ ଧର୍ମଶ୍ରୀୟ ୩
ସର୍ବର୍ଷ । ଏ ମୁଗର କହନାପ୍ରବାସୀ
ଉପନିବେଶବାଦ ଦୃଷ୍ଟିଭଙ୍ଗରୁ ମୁକ୍ତିଲାଭ, ଲିଙ୍ଗଗତ
ବୈଷମ୍ୟ ବିରୁଦ୍ଧରେ ସ୍ଵର ତଥା ସମଲିଙ୍ଗ ।
ଜୀବନଧାରଣର ଜତିକୁ ଏ କଳାକୁ କରିଛି ଅଧିକ
ଜାବନଧର୍ମ । ଓଡ଼ିଆ କଥାକଜ୍ଞନ ଆବ୍ୟ ପର୍ଯ୍ୟାୟରେ
ଯେପରି ପରିବର୍ତ୍ତନ ସହ ପରମାରାକୁ ଆଦର
ନେଇଥିଲା, ସାଂପ୍ରତିକ ପ୍ରେକ୍ଷାପତ୍ରରେ ମଧ୍ୟ ଦ୍ରୁତ
ପରିବର୍ତ୍ତନଶାଳେ ବିଶ୍ଵାରା ସହ ଅପରିବର୍ତ୍ତତ
ମୂଳ୍ୟବୋଧକୁ ନେଇ ସୃଷ୍ଟିଲାଭ କରିଛି । ସଂକ୍ଷେପରେ
କହିଲେ-ଗୋଷ୍ଠୀ ଜୀବନର ସ୍ଵାତନ୍ତ୍ୟ ସହ
ବିଶ୍ଵଜୀବନର ଆଲେଖ୍ୟକୁ ସମନ୍ଵିତ କରି ଏହା
କାଳକଷେତ୍ରେ ଆଣିଛି ଆପଣାର ଅନନ୍ୟ ସ୍ବାକ୍ଷର ।

ପଞ୍ଚତତ୍ତ୍ଵ

ଦେବୀ ନନ୍ଦିନ ଜୀବନ ବା ଆଧ୍ୟାତ୍ମିକ
ଜୀବନକୁ ଦେଖୁଲେ ଜଣାପଡ଼େ
ମାନବୀୟ ମୂଳ୍ୟବୋଧ ବା ମଣିଷପଣିଆ
ହଁ ଉତ୍ତମ ଜୀବନ ଚେତନା ଏହା ହଁ
ଆମ ସମସ୍ତଙ୍କ ପାଇଁ ଚିର ପାଥେୟ ।
ପାଞ୍ଚତତ୍ତ୍ଵ ମହାନ ତ୍ରୟ ଏ ସମ୍ବନ୍ଧ ସୃଷ୍ଟିର
ମୂଳରୂପ । ସେଗୁଡ଼ିକ ପଞ୍ଚପ୍ରାଣ, ପଞ୍ଚ
ମହାତ୍ମତ, ପଞ୍ଚକୋଷ ସଦୃଶ । ସେଗୁଡ଼ିକ
ହେଉଛି ସତ୍ୟ, ଧର୍ମ, ଶାନ୍ତି, ପ୍ରେମ ଓ
ଅନ୍ତିଃସା । ପ୍ରେମ ଏସବୁଗୁଡ଼ିକର
ଅତ୍ୟସାର । ତୁମଠାରେ ଯଦି ପ୍ରେମ ଭାବ

୨୧ୟ ମୂଳ୍ୟବୋଧ

ନାହିଁ ତେବେ ତାହା ମତ୍ତୁ ସହ ସମାନ ।
ଏହି ପ୍ରେମ ହିଁ ସର୍ବବ୍ୟାପୀ,
ସର୍ବଜୀବାନ୍ତଗାତ୍ରା, ସବୁକିଛି । ଭାବନା
ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରେମ ହିଁ ସତ୍ୟ । କର୍ମ
ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରେମ ହିଁ ଧର୍ମ । ଅନୁଭବ
ମାଧ୍ୟମରେ ପ୍ରେମ ହିଁ ଶାନ୍ତି । ପ୍ରେମକୁ
ହୃଦୟଙ୍ଗମ କରିବା ହିଁ ଅହିସା । ସତ୍ୟ,
ଧର୍ମ, ଶାନ୍ତି ଓ ଅହିସା ଏ ସବୁର
ଅଞ୍ଚଳସଲିଲା ହେଉଛି ପ୍ରେମ । ଏହି
ମେଣ୍ଡ ଆଖିବିଷି ॥ ବିଶ୍ଵାସ ପାଇଁ ଆମେ

ପରଦିନକୁ ତାହା ବିରାଗପୂର୍ଣ୍ଣ ।
ଯୁ ମିଲୁଥିବା ଜ୍ଞାନ କର୍ମରେ
ହେବା ଦରକାର । ଶିକ୍ଷାର
କ୍ୟ ଚରିତ୍ର । ଚରିତ୍ର ବିନା
ମାନବିକ ମୂଳ୍ୟବୋଧ ଥାଇ
ଚରିତ୍ର ବିନା ମଣିଷ କୌଣସି
ବା ପଶୁଠାରୁ ବି ହୀନ । କଥୁତ
ଫନର ତିନି ଚତୁର୍ଥାଂଶ ଚରିତ୍ର
ମାନବ ଜୀବନ ପାଇଛେ
ଏହି ଦେଖା ଦେଖିବା ଏ
ଦେବିତ୍ରର ବିଭିନ୍ନ
ହାତରେ ଧରି
ମାନବିକତାର ସା
କରିବା । ସମସ୍ତ ଧର୍ମ
ମତବାଦର ଲକ୍ଷ୍ୟ

ଏବଂ ଏକ ଦିବ୍ୟପରାଗ ଦୃଷ୍ଟିଜ୍ଞାନ ନେଇ ସମାଜରେ ସେବା କ୍ଷେତ୍ରକୁ ଧୋଷ ଦିଆ । ସେବା ନକଳେ ଜୀବନ ବ୍ୟର୍ଥ । କେବଳ ଏହିଥିପାଇଁ ଆମକୁ ଏ ମାନବ ଶରୀର ପ୍ରଦାନ କରାଯାଉଛି । ‘ପରୋପକାର’ ମିଦା ଶରାରମ୍-’-ଏଇ ଶରାରକୁ ଲଗାଇ ଦୃଷ୍ଟି, ଦରିଦ୍ର, ଶୁଣ୍ଡଳିତ, ଅସହାୟ ଓ ନିରାଶ ଲୋକମାନଙ୍କର ସେବା କରିବା । ଆମ ଘରେ ଜୀବନ୍ତ ପିତାମାତା ଆମ ପାଇଁ ତମାତା ଆଖିଥି ଆମ୍ବା କାହାରେ	ସେବା କରିବା ଏବଂ ସର୍ବପ୍ରଥମେ ଘରେ ଥିବା ଦେବତା ଓ ଦେବୀ ସମ ଆମ ବାପା-ମାଆଙ୍କ ସେବା ଓ ସନ୍ଧାନ କରିବା । ସେମାନଙ୍କ ଆଶାର୍ବାଦ ଆମ ଗୋଡ଼ରେ କଣ୍ଠାଟିଏ ଲଗାଇଦେବ ନାହିଁ ଏବଂ ଆମର ଉନ୍ନତି ଓ ପ୍ରଗତି ମଧ୍ୟ କରିବ । -ଭାଗବତ ଗାନ୍ଧି ବଢ଼ିଦାଶ, ଧବଳେଶ୍ଵର ଗଢ଼ା, କଟକ, ଦୂରଭାଷ: ୯୨୩୮୮୦୨୮୫୫, E-mail : trinath123chha@gmail.com
--	--

